

DEBRECENI NAGY UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

HELYBEN		VIDÉKEN	
Egy évre.	10 korona	Egy évre.	18 korona
Fél évre.	6 korona	Fél évre.	9 korona
Negyedévre.	3 korona	Negyedévre.	4 K 50 f.

POLITIKAI NAPILAP.

Lapkiadótulajdonosok:

THAISZ ARTHUR és HAJDU SÁNDOR

SZERKESZTŐSÉG:

Debreczen, Darabos-u. 19.
Telefon 862.

KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Piacz-utca 7.
Telefon 223.

Hajdumegye

székházavató ünnepségeinek színhelye ma Debreczen. Idesereglik ma az ősi vármegye minden részéből az ünneplők diszes és előkelő csoportja s egy napra olyan külseje lesz Debrecennek, mintha falai közt egy régi, magyar pompájú országgyűlés élete elevenednék meg. Ez az ünnep, mely egy tradícióban nemes, multjában dicsőséges vármegye új székházát adja át a jövőnek, hogy innen induljanak ki ezentul a nagy horderejű akciók s itt találjon új otthont a kettőzött erővel és kedvvel folytatódó vármegyei munka, méltán fordítja ma felénk az ország figyelmét.

Hajduvármegye mindenha ideális tisztaságban s ragyogó célként tartotta maga előtt azt a hivatást, melyet az ősi magyar vármegyei intézménynek be kell töltenie. Nemzeti hagyományaink istápolója s a közélet egészséges fejlődésének hathatós mótorja volt s szavát mindenkor kellő sullyal emelte fel, mikor a határozott és becsületos állásfoglalás volt szükséges. Az a művészi szépségű székház, melyet a mai ünnepségek keretében avat fel a vármegyei közönség, diszes és méltó szimbolumául emelkedik ennek a nemes multnak s magyaros monumentális külsőségeiben is reprezentálja azt a monumentálisan magyar munkát, mely az új székház pompás falai közt is folytatódni fog.

Hajdumegye — örömmel és büszkeséggel állapítjuk meg — ma is a Bocskay hősi hajduinak a vármegyéje. Ez a föld, mely hajdan az ország- és nemzetmegtartó küzdelmekbe azokat a nagy férfiakat küldte, akiknek pályája a magyar lélek káprázatos kivirágzásának példái mutatta, ez a föld ma is megtermi ezeket a férfiakat és ezeket az eredményeket. A mi megyénk ma is az a község, melyen a szebb jövő reménye megépülhet s amelyen megtörnek a nemzetellenes áradások sötét hullámai. Az új székház, melynek homlokzatáról kemény hajduvitézek néznek alá kőbefaragott daccal, az igazi nemzeti politika új végvára lesz, ahonnan diadalra fegyverkeznek az eszmék s győzelemre bontódnak ki a megyei lobogó kék-fehér színei.

Igy legyen — erős a hitünk, hogy így is lesz! Az az áldozatkészség, mely az új székház felépítését lehetővé tette s az a lelkesedés, mely az új palota felavatását kíséri, erős zálogai ennek a bizó reménykedésnek. Áldozatkészség és lelkesedés — ez az a kettős alapkö, melyen az új székház felépülhetett s ezen az iker-erényen kell felemelni a nemzeti jövő épületének falait is. Az új magyarország megépítése most folyik

s mindannyian, akik az új és dicsőséges Magyarország fundamentumán dolgozunk, ennek a nagy építkezésnek munkásai vagyunk. Hajduvármegye közönségére nagy rész háramlik ebből a hatalmas nemzeti tevékenységből. Adja Isten, hogy ebben a gigászi munkában is oly derekasan, hiven és kitartón állja meg a helyét, mintahogy a maga házának megépítésén buzgólkodott. Így lesz a mi megyénk a maga ősi tradícióinak méltó megőrzője és tovább fejlesztője s így indulhat az új, pompás székházból új és pompás munka, mely az egész ország megtisztelő bámulatát vivja ki Hajdumegyének.

Beöthy László visszalépett.

A lemondó levél.

Napok óta szállt a hír szárnyán Debreczenben, hogy Beöthy László visszavonja a debreceni színházra beadott ajánlatát. A lemondás tegnap délben megtörtént.

Könyvpatatok nem fognak indulni Debreczenből Budapestig, hogy Beöthy László szívét addig mossák, míg meg nem lágyul és vissza nem vonja a debreceni színházról való lemondását, amely tegnap délután érkezett expressz ajánlott levélben Kovács József polgármesterhez. Sirató városatyák sem fogják körülállani Beöthy ajánlatának tetemét, amely holtta vált, mielőtt életet adhatott volna neki egy konkrét, pontokba foglalt szerződés tervezet. Beöthy László visszalépett abban a percben, amidőn alá kellett volna írni azt az ajánlatot, amely a Jánosi Zoltán és Löfkovics Arthur által a színházi bizottságban felállított nyolc pontba kötelező ígéretet kért Beöthy Lászlótól. A lemondó levélben, melyet alább szó szerint közlünk, megtalálható a valódi indok, ami elhatározását motiválja.

Beöthy László, mint maga bevallja, ajánlatának benyújtásakor abban a hiedelemben élt, hogy közönség, színházi bizottság, sajtó, tanács, szóval minden faktora a közvéleménynek hallelujával fogadja a vállalkozását és semmiféle feltételt nem állít fel Beöthyvel szemben. Valahogyan úgy képzelte Beöthy László, hogy Debreczen az általánosságban mozgó, nagy konturokban előterjesztett ajánlatát kikötések és garancia nélkül fogadja el, kötelezi magát Beöthy feltételeinck teljesítésére, de a város és a közönség jogainak biztosítását nem foglalja szerződésbe, hanem teljesen szabad kezet enged Beöthynek. Azt gondolta, a város két kézzel viszi elébe a színházat s így fog szólni hozzá: Itt a színház négy évre csinálj valót, amit akarsz.

Nos, nem így történt. A színházi bizottság

és a városi tanács tagjai és a sajtó — ugyanakkor, mikor konstataáltak Beöthy ajánlatának szép konturjait — nem szédültek el tőle, hanem konkrét pontokba való foglalását követelték az ajánlatnak, hogy a beigért drágaköveket és gyöngyöket biztosítsák és követelték annak garantálását, hogy ezeket a drágaköveket szállítani is fogja Beöthy. Ezt pedig csak szerződéssel teheték volna, szerződéssel, melynek érvényt lehet szerézni.

Beöthy pedig mikor látta, hogy a színházra nem kap szabad rendelkezési jogot, visszalépett.

A lemondó levél

egész terjedelmében így hangzik:

Nagyságos Polgármester ur!

Debreczen sz. kir. város színházi bizottságának 1913. február hó 20-án kelt ülésében azt a rám nézve megtisztelő határozatot hozta, hogy beadványom alapján velem — és csakis velem — bocsátkozik tárgyalásba a debreceni színház bérlete ügyében. Az erről szóló jegyzőkönyvi kivonatot megkaptam, azon kívül pedig K. Tóth Mihály városi tanácsnok ur szíves volt hivatalosan meghívni a színházi bizottság február 26-iki ülésére is.

Hálás szívvel köszönöm ezt a kitüntetett bizalmat, mindig büszkén fogok Debreczen város meghívására gondolni és sohasem fogom elfelejteni azoknak az uraknak hozzám való jóindulatát, akik érdemen felül méltányolták személyemet és munkámat: de ennek a hálás köszönetnek kapcsán arra kell kérnem Nagyságodat s Nagyságodon keresztül a színházi bizottságot, méltóztassék engem a beadványomban foglalt tervem megvalósításától fölmenteni s a debreceni színház bérletére irányult szándékom fölött napirendre térni. E kéresemnek, illetve tiszteletteljes lemondásomnak két oka van.

Amidőn első ízben szerencsém volt azon a magánértekezleten résztvenni, amely a debreceni színház intézésében kiváló férfiak jelenlétében tartott meg, erősen és kifejezetten hangsúlyozom azt az érzésemet — mint a legéresebb szubjektív tőltetést debreceni igazgatóságomnak — hogy ez a terv csak akkor szép, kivihető és gyümölcsöző, ha éppen szokatlanságára, nagyszabású voltára és Debrecennek kinált roppant hasznára való tekintettel azt az egész város, minden mértékaadó tényező, közönség és sajtó általános meglepéssel fogadja: ha legalább olyan örömmel veszik tőlem ajándékba e szándékot, mint amilyen örömmel én ajándékba adom. Meg voltam róla győződve, hogy ha memorandum tartalma, amelynek realitása, kivihetősége, s utolsó betűjéig való komolysága minden hozzáértő s az én budapesti színházaimat ismerő előtt kétségen felül kell, hogy álljon, közismertté fog válni Debreczenben, az értekezletnek ez az egyessége be fog következni. Ebben a hitemben csalódtam. Igaz, hogy tervemnek háromszoros majoritása volt, tehát a túlnyomó többség mellett nyilatkozott: ez azt jelenti, hogy nem csalódtam azokban a kiváló férfiakban, akik az első perctől kezdve biztosították személyemhez való bizalmukról s szándékaim iránt való lelkesedésükről, amit én nekik ismételtlen és hálásan köszönök. Ennek ellenére azonban előállt az a helyzet, hogy tervemnek ellenzéke támadt, ha kisebbség is, de ellenzék, amelylyel harcolni kell, amelyet meg kellene győzni, vagy le kellene győzni,

amely már is vitatkozik olyan dolgokban, amelyekben vitának helye nincs; mindenek során feltűnik előttem egy olyan választási és pályázati küzdelemnek minden fázisa, amelyet én nemcsak itteni elfoglaltságom és lekötöttségem miatt nem engedhetek meg magamnak, de amelyet tervem érdekében már csak azért sem vivhatok meg, mert ha megtenném, a tervem nem az volna, aminek készült: az én Debreczennel közös, zavartalan, nagy örömmel és ambíciómmal. Ez lemondásomnak egyik oka. A másik, hogy miközben a tek. színházi bizottság az én beadványom tárgyalásához kezdett: *Ditrói Mór*, a magyar színházak e mindnyájuk által rendkívül tisztelt alakja, jelentkezett azzal a szándékával, hogy Debreczen sz. királyi város színházának igazgatója óhajt lenni. Engem Ditróihoz a nagyrabecsülésnek és tanítványi hódolatnak annyi szála fűz, hogy tisztelegve félre kell állanom e kiváló öreg ember azon becsvágya elől, amelyvel idehagyva budapesti pozícióját, a debreceni színházat óhajtja ujjíteremteni.

Kérem Nagyságodat fogadja igaz nagyrabecsülésem kifejezését, kegyeskedjék tolmácsolni a színházi bizottság minden tagja előtt igaz tiszteletemet és hálás köszönetemet, amiért velem és szándékommal foglalkoztak, de egyben bocsánatkérésemet is, hogy eddigi fáradozásomnak nem lehetett meg a kellő általános is, mások által is óhajtott eredménye.

Nagyságodnak kiváló tisztelettel

Budapest, 1913. február 25.

alázatos szolgálója

Beóthy László.

A Királyi színház és Magyar színház igazgatója.

Ehez a levélhez nem sok kommentár kell. A levélnek egy passzusa azonban nem valami hízogó fényt vet *Beóthy* őszinteségére. Ugyanakkor ugyanis, mikor nem térhet ki *Ditrói Mór* művészi nagyságának elismerése elől, visszatetszést keltő maliciával igyekszik megcsipdesni azt az embert, akinek tudásához, elismert művészi képességeihez az ő üzletisége soha fel nem érhet. „E kiváló öreg ember” írja leplezhetetlen dühvel afölött, hogy *Ditrói* is pályázni mert a debreceni színházra.

Nos, *Ditrói Mór* túl van ferikorának delén, de aki ismeri az ő vigszínházi működését, jól tudja, hogy *Ditrói* művészi erejének teljességében van, hogy ma is ép oly fiatalos hévvel és lelkesedéssel dolgozik, mint bármikor és művészi munkájának eredményével ma is ő a legfiatalabb az egész országban. Amilyen mulatságos volna például a költő *Kiss József* művészetére ellen azzal érvelni, hogy *Kiss József* már idős ember, épp oly komikus *Ditrói* csipkedni ezzel. A díjbirkózáshoz, meg az éjjel-nappal való kártyázáshoz fiatal energia kell, az igaz, de a művészetnek nem tétele a fiatalság.

VACHA RÓBERT

ruhafestő, vegytisztító, gőzmosó gyára

Debreczen.

Gyár és főüzlet: Simonffy-utca 55. sz.

Fiókok: Simonffy-u. 6. Varga-u. 35. sz.

Csapó-utca 58. szám.

Férfiruhát szakszerűen javít és vasal.

Telefon szám 839.

Hajdumegye adófizetőinek mozgalma.

Az Adófizetők hajdumegyei egyesülete a vármegye társadalmi egyesületeihez az alábbi felhívást intézte, amelyvel egy nagyszabású mozgalmat akar indítani az adózó polgárok érdekében.

Tekintetes választmány!

Az 1912. XLVI. t.-c. 5. §. az esetre, ha ez évben az új adók életbe nem léphetnek, — rendelj, — hogy 1913-ra az adókiadás a régi adótörvények alapján hajtassék végre. *Kivétel csak a III. osztályu kereseti adóra nézve dlapít meg.* Mert úgy intézkedik, hogy ez az adónem új kiadás tárgyát 1913-ban ne képezze. Hanem fizetendő lesz az 1911—1912-re megállapított III. osztályu kereseti adóösszeg.

A miniszterelnök január 23-iki kijelentéséből pedig bizonyos immár, hogy az új adók aktiválása ez évben be nem következik; — sőt a miniszterelnök azon nyilatkozata, hogy ez elhalasztás kérdésében törvény fog intézkedni, — arra is enged következtetést, — hogy az új adótörvények ismét revízió alá vétetnek.

Az így keletkezett helyzet azonban kötelességünk teszi az adóreformmal való további, alapos foglalkozást.

Igy első sorban meg kell akadályoznunk, hogy a III. osztályu kereseti adót a tavalyi összegben fizessék. Mert ez súlyos igazságtalanságot jelentene ezen adónem alá eső polgároknak. Hiszen mindenki tisztában van azzal, — hogy a gazdasági pusztulás szomorú képét mutató 1912. év eredménye nem lehet ugyanolyan adóalap, mint amelyet, az 1911—1912. évre szóló kiadás bázisa: az 1910. év gazdasági viszonyai nyújtottak.

Az Adófizetők hajdumegyei egyesülete e sérelem orvoslására revisionális bizottságot szervez es megkeresi a tekintetes választmányt, hogy ebbe egy tagot delegálni méltóztatassék. A bizottság feladata leendő leirt sérelem elhárítására szükséges intézkedések megbeszélése, végrehajtása és a revízió elveinek a vidéki szempontok szerinti kidolgozása.

Kelt Debreczen, 1913. február 24-én.

Az Adófizetők hajdumegyei egyesületének

Bárdos Géza,
elnökhelyettes.

dr. Vajda József,
titkár.

A Csokonai-Kör felolvasó ülése.

Fényes sikerű irodalmi estélye volt tegnap a Csokonai-Körnek. — Ez alkalommal a Csokonai-Körnek két új tagjával is megismerkedtünk, akikhez már eddigi működésük, különösen pedig tegnapi szereplésük után — méltán fűzhetünk vérmes reményeket.

A felolvasó ülést a „Royal”-ban tartották meg, melynek nagyterme színültig megtelt érdeklődő közönséggel.

Dr. *Tüdös János* a Csokonai-kör másodelnöke nyitotta meg az ülést. Bemutatta *Füredy F. Gusztáv*ot és *Bihari Jenőt*, üdvözölte őket a kör nevében, valamint a megjelenteknek is köszönetet mondott az érdeklődésért.

Füredy F. Gusztáv „Wagner Richárd emlékezete” címen tartott egy magas irodalmi színvonalon álló szabad előadást.

A zeneköltő születésének százados évfordulója alkalmából áldozott a költő emlékének. Feltárta *Wagner* óriási jelentőségét a

zeneirodalom terén. Különösen a klasszikuszenében.

A közönség lelkes tapsokban részeselette. Ezt követte *Zivuska Andor* száma. Költeményeiből olvasott fel a már jól ismert tehetséges költő.

Mutatóba közöljük az alábbi verset:

H O L N A P.

Mit bánom én, mit hoz a holnap;
Mit bánom én mi jön, mi vár . . .
Nagy cél világa nincs felettem;
Szeretni, hinni, elfeledtem,
És nem tudok remélni már!

Szomorú, bus köd hús kezétől
Meghalt valami szívemen . . .
Mit bánom én: mit hoz a holnap,
Ha lehuny szemekkel örökre holtak:
Ifjuság, álom . . . szerelem!

Zivuska sok lelkes tapsot kapott.

Végül *Bihari Jenő*, a *Debreczeni Nagy Ujság* kitűnő munkatársa ült az előadói asztalhoz s óriási derűlttség közben olvasott fel egy vig históriát, „A mátraházi csata” címmel. A pompás tollal megirt, ötletektől szikrázó humoros elbeszélés a humoreszkek legragyogóbb fajtájából való s méltán ragadta magával a közönséget.

Ezzel a felolvasással egy kitűnő debreceni író fedezett fel hivatalosan a Csokonai-kör.

Darabokra tépte a vonat

A rikkancs szerencsétlensége.

Borzalmas szerencsétlenség történt az elmúlt éjjel a város alatt. Egy vonat a szoros értelmében darabokra tépett egy embert. A halálos kimenetelű elgázolás esti 10 óra után történt. De csak hajnalban vette észre a pályőr, aki nyomban jelentést tett a vasuti rendőrségnek. A helyszínrre kiszálló hatósági bizottság megállapította, hogy büntény nem forog fenn. Az esetről munkatársunk a következőket jelenti:

Tegnap hajnalban rendes ellenőrző sétáját végezte a 113. számú őrházban lakó *Kovács János* pályafelügyelő helyettes, mikor a 135. számú szelvényénél egy csizmát talált. Rosszat sejtett s a vágányok mellett tovább sietett. Utjában egy tarisznya akadott elébe, majd tovább haladva borzalmas látvány tárult eléje. Szétronsolt emberi tagok, agyvelőrések, belek, karok, lábak feküdtek vértócsában. *Kissé* távolabb egy hústömeg látszott. A felügyelő a rémes leletről azonnal értesítette az állomásfőnökséget és a vasuti rendőrséget. Később telefonon jelentették az esetet dr. *Balla Bertalan* ügyeletes rendőrfogalmazónak és a csendőrségnek. A rendőrfogalmazó dr. *Balkányi Emil* rendőrorvossal kocsin a helyszínrre ment, ahol akkor már ott volt *Furkó László* rendőrmester, aki helyszínrre készítet a szerencsétlenségről.

A rendőri bizottság megállapította, hogy *Turuckai János* 31 éves újságárus az áldozat, aki az *Olajútó-u. 53. szám* alatt lakik. A szerencsétlenség a 113 számú őrházról mintegy ötven lépésre történt. Az elütés után a mozdony százötvenegy méternyire tolt maga előtt az újságárust. Eközben roncsolódott szét a test. A hulla egyik részét, amelyet a gép valószínűleg összegöngyölt, a református temetőbe vezető átjáró mellett, a sin szélén találták meg. Megállapítást nyert, hogy *Turuckait* a Nyiregyháza felől jövő s Debreczenbe 10 óra 24 perckor érkező személyvonat gázolta el.

Hölgyek

Figyelmét

Felhivom!

KOMLÓS GÉZA

Női és leány felöltők áruházára, amely megnyílik e hó végén a megyeház mellett, Piacz-utca 52. szám alatt.

Dr. Balkányi Emil rendőrorvos véleménye szerint az elütés után nyomban beállott a halál s a mozdony már csak a holttestet gurította maga előtt. A rendőrség valószínűnek tartja, hogy az újságárus haza akart menni s amint a vágányok között haladt a gyengeelméjű és rövidlátó ember, nem vette észre a dübörögve közeledő mozdony lámpáját. — A holttestet beszállították a kórházba. A csendőrség folytatja a nyomozást.

A világhírű müncheni Dupla-Spaten

idénysör csapolása megkezdődött

Pilseni sörház

éttermében

Minden nap zóna reggeli és uzsonna különlegességek

Naponta zene-estély.

Minden vásár- és ünnepnap délután 5 órától uzsonna-zene.

A színházi ötös bizottság és a kulturtanácsnok.

A legutóbbi színházi bizottság tudvaleg egy ötös bizottságot küldött ki, hogy Beöthy László emlékiratára nézve a debreceni színház érdekeinek szempontjából dolgozza ki azokat a feltételeket, melyek a szerződésbe lesznek foglalandók s ezekre nézve tárgyaljon egyszersmind Beöthyvel. A bizottságba Márk Endrét, Szávay Gyulát, Kernhoffer Józsefet és Freund Jenőt küldték ki az előadó tanácsnokokkal. — Az előadó tanácsnok ma délután 3 órára hívta meg magához az ötös bizottságot. A bizottság négy fentemlített tagja nem látta szükségét a tanácskozásnak, hanem kidolgozta a szerződéses pontozatokat s levél kíséretében küldötte meg az előadó tanácsnoknak. A levélben ezt a következőleg indokolták meg:

„A tanácskozásra szóló szíves meghívást azért nem vettük igénybe, mert a t. tanácsnok ur oly mértékben és oly módokon látta szükségesnek hangoztatni csekélységünk és a színházi bizottság többsége álláspontjának helytelenítését s azzal szembenálló saját meggyőződése helyességét, hogy ily körülmények között a tanácskozásnak szüksége és célja nem lehetett s kölcsönösen kellemesebbnek mutatkozott a kérdésnek ily uton való lebonyolítása.“

Az ötös bizottságnak ez a határozata, amelylyel a színházi bizottság egyeteme által delegált kulturtanácsnokot kizárta a tárgyalásokból, igen mulatságos. Azt hisszük, hogy az egész csak tréfa, valami groteszk ötlet, mert ha komoly dolog volna, akkor fellábon táncolhatna ez az egész város, amelyikben olyan eset megy, hogy egy albizottság — a tyukom-bukom gyermek-mese mintájára — így szóljon:

— Á. Tóth, K. Tóth, jaj be rut... és megegyék, illetőleg kidobják az albizottságból a kulturtanácsnokot, mert a többi bizottsági tagok, akiknek mandátuma egy fórumtól szár-

mazik a kulturtanácsnokéval rutnak találják a tanácsnoknak és övéktől eltérő meggyőződését. Nem, ezt komolyan venni nem lehet. Nem tudjuk elképzelni, hogy az ötös bizottság így akarta volna megoldani azt a kérdést, hogy minő feltételeket szabjon Beöthy László elé. Mert hiszen, ha a bizottságnak nem tetszik a kulturtanácsnok azon állásfoglalása, hogy ő azt a jelöltet fogja támogatni, akinek ajánlatát a legelőnyösebbnek tartja, egyszerűen leszavazza az ötös bizottságban. Ha pedig mégsem akar vele tárgyalni, tessék a színházi bizottság elé menni és bejelenteni, hogy ezzel, meg ezzel az úrral nem akarunk együtt tárgyalni. Ámde „te nem tetszel, kidobunk“ formát választani a kérdés elintézésére, ez nem alkotmányos eljárás.

Lukács

lemondott?

nem mondott le?

Jankovich az új kultuszminiszter.

— Fővárosi tudósítónk telefonjelentése. —

Lukács László miniszterelnök kihallgatása, tegnap déli egy órakor kezdődött s egy óra hosszáig tartott. Az audienciáról visszatérve Lukács kijelentette a hírlapírók előtt, hogy a király kegyesen fogadta s tudomására adta, hogy Zichy lemondását elfogadta s egyben utasította Lukácsot, hogy az új kultuszminiszter személyére előterjesztést tegyen. A miniszterelnök még a délután folyamán visszautazott Budapestre.

A kihallgatásról teljesen beavatott bécsi helyről azt jelentik, hogy az a tény, hogy a király elfogadta Zichy lemondását s nem a kormány bukott meg, nem jelenti még azt, hogy a Lukács-kabinet sorsa megpecsételve ne lenne. — Sőt inkább ez a mód a bevezetése Lukács eltávolításának. Ha a király már most kiadta volna az utat Lukácsnak, ez oly példátlan megbélyegzés lett volna, amitől a felség Lukácsot meg akarta kimélni.

A Magyar Hírlap lapzártá után egy bécsi táviratot kapott, mely beavatott forrás nyomán közli, hogy a tegnapi audiencián Lukács tényleg beadta a kormány lemondását, de a király elhatározását még függőben tartotta.

Lukács este 9 óra 5 perckor érkezett vissza Budapestre. A rá várakozó hírlapírók előtt kijelentette, hogy a kormány lemondásáról keringő hírek nem fedik a valóságot. A miniszterelnök fogadására különben 100 lovasrendőr, 200 gyalog rendőr s ötven detektív vonult ki a pályaudvar elé, tüntetés azonban egyáltalában nem volt.

A Bud. Tud. félhivatalosan jelenti, hogy Lukács az audiencián Jankovich Bélát ajánlotta a kultuszminiszterségre. A jelölést a király elfogadta s a kinevezési kézirat már a holnapi hivatalos lapban megjelenik.

Jankovich államtitkári kinevezésével megürült a parlament egyik alelnöki tisztsége. A munkapárt tegnap esti értekezletén egyhangulag Szász Károlyt jelölték az elnöki állásra.

HIREK.

— **Uj megyeházáról** és huszonötféle új felvételi színes helyi képes lap legszebb kivitelben Thaisz papirkereskedésében „Bika“-szálloda mellett kaphatók.

— **A ref. tanítók délutánját** március hó 2-án tartják a Royal-szállodában a következő műsorral: 1. Nyitány. Előadja Kiss Béla és zenekara. 2. Képek a művészeti fotográfia köréből. Vetített képekkel. Bemutatja Haranghy György. 3. Cimbalmon játszik Verner Sárika cimbalomművész, a zenekonzervatórium tanára. 4. Válás a bíróság előtt. Egyfelvonásos szindarab. Személyek: Grünsaft Aron, L. Farkas Pál, Orchedia Lulalia, Czöbel Elza, Biró, Szakács Árpád. 5. Részlet a „Faust“ operából. Hegedűn előadja Lukács Jenőné urnő. Zongorán kíséri Ehrlich József. 6. Szavaltat. Tartja Szombathy Mariska. 7. Magánjelenet. Tartja Lévai Farkas Pál. 8. Monológ. Előadja Czöbel Elza. 9. Dalok. Énekli Mares László, zongorán kíséri Jaszenovits István. Kezdeté délután 5 órakor. Belépődíj: Számozott hely 1 korona, a többi hely 70 fillér.

— **Tanácskozások a kamaránál.** A március 6-iki kamarai közgyűlés előkészítésére most folynak a kereskedelmi és iparkamaránál a szakgyűlések. Ma, csütörtökön délután három órakor a kamara közös bizottsága, délután négy órakor pedig kereskedelmi szakosztálya tart gyűlést. Holnap, pénteken délután négy órakor az ipari szakosztály tanácskozik. Hétfőn délután pedig a számvevő bizottság vizsgálja felül a kamara 1912. évi zárszámadásait.

— **Értesítés.** A Hitmanszaki Önképző Társulat által folyó hó 27-re tervezett Protestáns-estély március hó 9-én délután 5 órai kezdettel fog megtartani.

— **A Népszerű Főiskolai Tanfolyamon,** mint tegnap jeleztük, ma dr. Mitrovics Gyula főiskolai tanár tart előadást. Az esztétikai lélektani alapjairól. Az ügy tárgyánál, mint az előadó személyénél fogva érdekesnek ígérkező előadás d. u. 6—7-ig lesz a kollegium dísztermében. Jegyek az előadást megelőzőleg is kaphatók az előadóterem előtt.

— **A Filharmónia holnapi hangversenye.** A Filharmónia-társaság vezetősége felhívja tagjait, hogy szíveskedjenek jegyeiket lehetőleg csütörtökig átvenni Csáthy Ferenc könyvkereskedésében. — A terem beosztása az óriási orkeszter megfelelő elhelyezése miatt teljesen megváltozott, amennyiben a terem hosszában helyezték el az ülőhelyeket. A rendez jegyek tehát ez alkalomra nem érvényesek. Az előjegyzett ülőhelyek pénteken délig válthatók ki. — Azután az újabb jelentkezőknek adtnak el. Tagok belépő díjat nem fizetnek. Nem tagok 4 kor. és 2 koronáért válthatnak jegyet.

— **A reform-társaság gyűlései.** A politikai helyzet alakulása szükségessé teszi, hogy az ellenzéki akció egy pillanatra se pihenjen. Azért a reform-társaság programjához hiven ismét három nyilvános gyűlést tart a város három különböző pontján. A kormány választójogi javaslata elleni küzdelemről és az általános tömegsztrájkokról fognak beszélni a társaság szónokai s mindenik gyűlésen megjelennek a szociáldemokrata párt küldöttei is. A gyűlések a jövő vasárnap délután 3 órakor lesznek a következő helyeken: 1. A Maróthy-utca (ezelőtt Morgó u.) 4. szám alatti munkásotthon helyiségében. 2. A Homokkertben az olvasókör helyiségében. 3. A Nyilas-telepen, a Tokai-féle vendéglő nagytermében.

— **Szabad előadás a máv. műhelyben.** A Keleti kérdésről e hó 21-én a máv. műhelybe szabad előadást tartott, dr Madai

Ujdonság! Lift, villanyvilágítás, csengő, telefon, javítás és szerelési műhely. Ujdonság!

Rákóczi-utca 38. szám.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat jutányos árak mellett. Megrendelésre házhoz megyek. Kérni a nagyrődemű közönség szíves pártogását, tisztelettel

ZÁVOCZKY és ELTER.

Pál debreceni főreáliskolai tanár. E történelmi adatokkal bővelkedő előadásban visszapillantást vetett a török birodalom keletkezéséről s a törököknek európai térfoglalására s aztán arra, hogyan keletkezett a keleti kérdés — mely Európának tüzfészké lett. — A nagytudásra való előadás a közönség figyelmét teljes mértékben lekötötte s bár csaknem 2 óra hosszúságig tartott az előadás a közönség érdeklődése nem — hogy csappant volna, sőt fokozódott. A nagyszámú közönség nevében Heynke Oszkár mondott köszönetet előadónak. — Az előadást az „Egyetértés dalkör“ néhány kedves dalának eléneklése előzte meg. — E helyen megemlítjük, hogy a műhelyben március 15-ét nagyszabású program keretében fogják az idén megünnepelni.

— **Ujszülöttek.** Tegnap az állami anyakönyvi hivatalban az alábbi ujszülötteket jelentették be: Kovács István és Fogarasi Juliának János ref., Tóth Mihály és Nagy Juliának Lajos ref., Somogyi Mihály és Kovács Erzsébetnek Mária ref., Fekete Lajos és Agárdi Borbálának Katalin ref., Katz Ellának Dezső izr., Pintye Teréznek Julia g. kath., Péntes Erzsébetnek János r. kath., Nagy Zsuzsánnának Béla ref., Pócsi Rózának halvaszületett fiú, Varga József és Varga Zsuzsánnának István ref. — gyermekeik születtek.

— **A kamara utolsó közgyűlése.** A kamara elnöki tanácsa Szent-Királyi Tivadar elnöklése alatt tegnap ülést tartott s letárgyalta a folyó ügymenet kérdéseit. — Egyszersmind kitézte a legközelebbi rendes közgyűlés napját március 6-ikára. Ez lesz valószínűleg utolsó ülése a kamarának ebben a ciklusban.

— **Szabad Iskola.** Ma csütörtökön Madai Pál folytatja a Szabad Iskolában a keleti kérdés története címen megkezdett előadását, melynek vázlata a következő: A panslavizmus. A krími háború. Reformtörékvések Orosz és Törökországban. Az 1877—78-iki orosz-török háború. A sanstefanoi béke és a berlini kongresszus. A keleti kérdés a hármasszövetség megalakulása óta. Az érdekes előadás este 6 órakor az Ipartestület dísztermében (Simonffy-utca 1c. II. em. kezdődik.

— **Felülfizetések a máv. altisztikőr febr. 1-én tartott táncmulatsága alkalmából.** Mihalovics Jenő 30 K., Uhlárik Béla 20 korona, Br. Láng Lajos, Ottó Sándor, Dr. Révi Nándor, Kóczián Dezső, Sanovid Miklós, Dr. Bruckner Ernő, Horváth János 10—10 K., Mády Bertalan, Gödör Sándor 6—6 K., Stéfan László, Gehl György, Ottó Sándorné, Szentiványi Mihály, Fialka Miksa, Kroner Károly 5—5 K., Hahn Rezső, Pogány Mihály, Gál Samu 4—4 K., Hlaplok András, Lakatos Miklós, Tárnok Dezső, 3—3 K., Gombácsi Gyula, Juhász Gábor, Willinger Aladár, Hatvany János, Hornyák Juliska, B. Nagy József, Ráday Józsefné, Zöld István 2—2 K., Gombácsi József, Gruber Jakab, Luczay Mihály, Balassa Gyula, Kiss Lajos, Hegedüs Károlyné, Sziacsky József, Vedres István, Porkoláb József 1—1 K., — melyeket köszönettel nyugtáz a rendezőség.

— **Házasságkötések.** Tegnap az állami anyakönyvi hivatalban házasságot kötöttek: Kiss Bálint ref. közművessegéd, és Both Juliánna ref., Bagoly Károly ref. kéményseprő segéd és Szabó Erzsébet ref., Tóth Sándor ref. napszámos és Fekete Zsófia ref., Kalmár Gyula ref. máv. waggongyári szertári munkás és Deák Zsuzsanna ref., Deák István ref. máv. waggongyári szertári munkás és Szilágyi Erzsébet ref., Tunyogi János ref. közművessegéd és Tömöri Julia ref.

— **A sirok tolvajai.** Zs. Juhász István, József és Sándor hajduszovátai cigányok már régebbi idő óta lopják az ottani temetőkből a fejákat és a sirokat körülvevő csemetefákat. A csósz egy ízben tettenérte Juhász Sándort, de nem merte feljelenteni, mert félt a cigányok bosszujától. A hajduszovátai csendőrök kutatást tartottak a cigányoknál. Találtak is több, szétdarabolt fejfát és ákactát. Feljelentették a három tolvaj cigányt a debreceni ügyészségen, amely eljárást indított az ügyben.

x **Csinosan butorozott szoba kiadó Dégenfeld-tér 4.**

— **Eljegyzések.** Tegnap az állami anyakönyvi hivatalban a következő eljegyzéseket jelentették be: Városi Imre eljegyezte Gerhárd Erzsébetet, Horváth Ferenc Berzéki Esztert.

— **A kamarai építkezés felülvizsgálata.** A kamara felkérte a kereskedelmi minisztert, hogy a befejezett székházépítkezések felülvizsgálatára és végleszámlására állami szakértőket küldjön ki. A miniszter a munkával Bakó István műszaki főtanácsost és Mike Béla miniszteri számellenőrt bízta meg, akik a tervező és ellenőrző építésszel egyetemben március 4-én kezdik meg a felülvizsgálatot.

— **S. Grandais** a legbájosabb mozi művész, aki ifjúsága dacára leverte az összes öreg mozi hírességeket, ismét ragyogtatja csodás művészetét az Apollo színház csütörtöki és pénteki vigesték műsorában. S. Grandais kisasszony „A milliárdos szeszélye“ című legújabb 2 felvonásos „Gaumont“ vígjáték főszerepét játssza utólréhetetlen művészettel. A vigesték minden egyes képei újdonságok, amiket a közönség a pesti újságok előkelőbb mozi műsorában megtalál. Az Apollo újdonságai nem egyszer előzték meg a fővárost is.

— **Halálozások.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalnál a következő haláleseteket jelentették be: Nagy Mártonné született Bőr Ágnes ref. 25 éves, Fogarasi Józsefné született Miskolczy Mária ref. 56 éves, Dobos Lajos ref. 52 éves, korában elhunyt.

— **Nyilatkozat.** A következő nyilatkozat közlését kéri tőlünk: Csütörtök óta távol voltam az otthonomtól s ezért utólag értesültem a b. lapjokban foglaltakról s így csak most áll módomban a dolgokról a valóságnak megfelelő tényállást előadni. A Debreceni Nagy Újság vasárnapi február 23. számában megjelentek nem fedik a tényeket, mert elsősorban is olyan tanártársaim nyilatkoztak, akikről tárgyilagosságot nem várható; mert Ormándy ig. helyettes kérte a fegyelmet megelőző vizsgálat megindítását, ebből kifolyólag természetesen az, hogy rám nézve kedvezőtlen eredménnyel végződjék a vizsgálat. Rácz Mihály a vizsgálat során alaptalan vádakkal illetett, melyekkel szemben bünvádi uton veszek magamnak elégtételt, mely ügyben az eljárás már folyamatban van. Ezek a körülmények igazolják azt, hogy a tanári testület körében milyen foku? a testvéri érzület. Mit bizonyít az is, hogy sokan nem a merénylet földerítésére nyújtanak segítséget, hanem téves információkat hoznak a nyilvánosságra és terjesztenek. A tett kiderítésére vonatkozó eljárást a csendőrség a merénylet utáni napon rögtön megindította s ez így jelenleg az ügyesség kezében van, melynek hívatása a tényeknek megfelelő igazságot földeríteni. Míg az esetre vonatkozó nyilatkozatok egyáltalán nem fedik a valóságot és mindennemű nyilatkozat nem más, mint a tényeknek az elferdítésére, bizonyítja ezt legjobban az, a nyilatkozatban megemlített bokor, a legközelebbi minimum 56 lépés, holott a csendőrség felmérése szerint 17 lépés. Én az örrel a tett színhelytől 46 lépéssnyire találkoztam és így a lövedék hüvelye tölem 45—50 lépéssnyire találtatott. Nem fedik a tényeket, hogy a nyomozó csendőrök az én Brovningomban a megtalált töltényhüvelynek, golyónak megfelelő gyártmányú golyót találtak volna nem felel meg pedig azért, mert egyrészt pisztolyaim és revolvereim egyikében sem találtak töltést, másrészt pedig a csendőrök az általam szétbontott és tökéletesen megvizsgált fegyvereimet olyan elhanyagolt rozsdás, szennyes állapotban találták, hogy nyilvánvaló, volt hogy azok már hónapok óta használatban nem lehettek, tehát az állítólagos „önmerénylet“ nem egyebek a fantazmagoria csapongó játékainál. — Mindezek után még felkérem a rólam céltudatos rágalmakat terjesztő „urakat“, hogy álljanak ki nyílt sisakkal és a nevükkel, hogy az illetékes fórum előtt becsületesen leszámolhassak velük. — Végezetül aki 2 méter közlelő a falra lö, az valószínűleg öngyilkos akar lenni, én pedig igen szeretem az életemet. Tisztelt Szerkesztő urnak köszönetet mondva soraim szives közléséért maradtam kiváló tisztelettel 1913 februárhó 26. dr. Besskó József, gazd. akad. tanár.

Roth Kálmán fűszer, csemege és borüzlete Debreczen, Péterfia-u. 4. sz. Telefon 1170. Ajánlja dusan felszerelt raktárát. — Elsőrendű fűszer és csemege árukban, cukorkákban s tea süteményekben. Teákban s rumokban. Naponta frissen pörkölt kávék.

x **Király Ernő mulat.** Gramophon lemezen Molnár Testvéreknél kaphatók. Telefon 727. sz.

APOLLO

MOZGÓ SZÍNHÁZ

Piac- és Miklós-u. sarkán.

TELEFON SZÁM: 762.

Igazgató

Deési Alfréd.

Folytonos bemenet.

Ujdonságok! Vigesték! Ujdonságok!

10 humoros szám!

2 és fél óras előadás!

S. Grandis játssza a főszerepet

A milliomos szeszélye

című 2 felvonásos legújabb „Gaumont“ vígjátékának.

A legfrisebb „Páthé Híradó“.

Multheti világesemények.

Az utolsó előadás kezdete fél 10 órakor.

Rendes helyárak!

Kedvezményes jegyek érvényesek

SZÍNHÁZ.

Király Ernő mulat.

Ki ne ösmerné a pesti újságokban ezt a hirdetést:

Király Ernő mulat
ez a címe annak a rendkívüli slágerhanglemez-sorozatnak ...stb. stb...

A hirdetésen ott ül a mesebeli, illetve gramofonbeli Király Ernő: magasra emelt poharat tart baljában. Jobbján egy hamv-vederben a pezsgő hül, hül, hül. Baloldalán a cigányprimás húzza, amint a hirdetés mondja: „Sokszor ugy szeretnék sirni“ — „Futóbolond“ — „Temetés volt a faluban“ — stb. sláger darabokat. A háttérben a banda.

Igy képzelem el Király Ernő mulatás közben az a bizonyos József-körtüti „hangszerkirály“. Hát: nincs igaz. Király Ernő nem így mulat. Hanem — mikor például Debreczenben vendégszerepel — éjfél tájban ilyen formán alakul a kávéházi klisé:

A „nagyütkör = 1“ néven ismeretes ovál-asztal közepén ül Király Ernő. Körülötte többek közt *Borbély Lili*. Ő körülötte viszont még többek.

A pezsgő — francia, savanykás — tényleg hül, hül, hül. A kis *Magyary Béla* pedig húzza a „Cigányprimás“ csopaszép keringőjét, hogy:

*Mert lopható
És kapható
És visszaadható
Csókolózni, csókolózni
Jó, jó, jó...*

Tiszteletben, becsülésben kár ne essék, szólván róluk: operett-színészek, de meg pláne férfi-primadonnák között ritkaságszámba megy az ilyen finom, előkelően distingvált modoru bohém, mint ez a Király. Annyi gróft, meg hercegfut játszik a színpadon, hogy utóljára vérébe zökkent a hódító grófok, hercegek operett-finomságu ildomossága.

Kedves beszédes, gyilkolón előzékeny, szordinós hangú, dúdolós-kedvű fiú Király, amikor mulat. Emellett szeréay, anélkül azonban, hogy elcsodálkozna hegyet-mászó karrierjén.

Debrecenben öt-hat évvel ezelőtt volt: mint végzett növendék énekelt itt valami korcs-mában. Sok sört ittak és tovább álltak. Aztán jött a kolozsvári Nemzeti Színház. Ez a szent legénykori adósságok érája. Néhány ezer korona gázsija mellett sikerült 7-8 ezer korona adósságot összehoznia. Egy szép napon aztán elvitte *Beöthy*. Őt is, meg az adósságait is. Az adósságait egy-kettőre eltüntette, őt magát pedig a „*Hollandi lány*” című operettben léptette fel a Király színházban. Gázsí: 5500 korona. A következő évben: 6500 korona. Aztán jön a Louxenburgi gróf s 8400 koronára emeli a gázsit. A legjobb üzletnek mégis a „*Leányvásár*” bizonyul: gázsí 14,000 korona. Hogy aztán Király Ernő ne is mulasson hiába: előallottak a gramofon-lemez-gyárak. A „*Columbia*” hanglemezyár szerződésileg évi 12,000 koronát biztosít Királynak; ezért az összegért évente 100 tetszése szerint választott dalt kell beénekelnie.

A beéneklés három hónaponként történik, két-két délután. Vagyis ez a két délután á 300 koronát jelent Királynak. A híres „*Patephon*” hanglemezyár évente 50 beéneklés dalért 5700 koronát fizet Királynak. A Király Színház havonta 15 fellépés után tulfellépti díjakat biztosít Királynak. A vidéken vendéggjátékokért esténként 200 koronát kap. Szóval a debreceni esték emléke, azon kívül, 1000 korona. Tegnapi már megkezdődött a távirati ostrom, hogy mehet-e Aradra, Pozsonyba és Szatmárra. Egy fővárosi orfeum ki akarta használni Király kimaradását a „*Cigányprimás*”-ból s 4000 koronát ígért szerződésben biztosítani, ha „*Király Ernő mulat*” számot ad 30 estén át az orfeum színpadán.

Király Ernő felesége: *Solti Hermin*, a Royal Orfeum primadonnája. Az ő gázsija évi 12,000 korona és tulfellépti díjak. Gramofon-szerződések útján évi 8000 korona.

Brrr . . .

Harmadnapja van Király Debrecenben s már tanult egy nótát, amit belefog énekelni a Columbiába vagy a Pathephonba.

Csodálatos a világnak, meg a pénzeknek a forgása.

A kis Magyar huzta ezt a nótát éjfélől hajnalig. S addigra a kávéházban kiürült néhány hizott erszény.

Ezért a nótáért.

Király megtanulta. A jövő hónapban *beénekl*. És meghízik az erszénye.

Ezért a nótáért.

Azt mondja, hogy:

(*Hej, de*) *ténungot is kap a huszár*

Nyolc vasat egy napra;

(*Hej, de*) *nem elég a babájának*

Képes levelező lapra . . .

(z. i.)

* **Heti műsor.** Csütörtökön: *Leányvásár*, operett. A) bérlet. — Pénteken: *Éva*, operett. B) bérlet. — Szombaton: *Farkas, játék*. C) bérlet. — Vasárnap d. u.: *Trenck báró*, operett. Mérsékelt helyárrakkal. — Este: *Nebántsvirág*, operett. Kis bérlet. — Hétfőn: *Elnökné, vígjáték*. Ujdonság. A) bérlet.

* Az „*Uranus*” mai elit műsora is, minden tekintetben új irányt visz az elit közönség elé, mit a közönség a legszívesebben fogad. — Ennek bizonyosságul fényesen beszél a mai gazdag és szép új műsor, mely a héten megjelent legszebb ujdonságaiból van a legnagyobb gondallal összeállítva. — 1. *Zene*. — 2. *Rhodes látképe*, a hasonnevű sziget fővárosa. (Helyszíni felvételek.) — 3. *Móric* a francia köztársaság elnöke. (Komikus jelenetek.) — 4. *A sebes mozgás elemzése*. (Ismeretterjesztő felvétel.) — 5. *A megleckéztetett szoknyavadász*. (Rendkívül mulattató tréfa.) — 6. *A Marcantoni akrobata csoport bámulatos mutatványai*. (Látványos szám.) — 7. *A kulcslyuk titka*. (Kitűnő bohózat.) — 8. *Páthé ujság*. (Multheti világesemények.) — 9. *A hontalanok*. (Társadalmi dráma 3 részben) — Pénztárnyitás fél 6 órakor. — Előadások este 6 órától. Bemenet 6, 7, 8, és 9 órakor. — Rendes helyárrak. — Egy előadás két órát tart. Bérlet,

tisztviselő és kedvezményesáru trafikjegyek érvényesek. — Holnap ez a műsor utoljára látható.

* Az *Uranus* szombat délutáni félhelyáru előadásainak páratlanul szép műsora lesz. — A gazdag műsor kimagasló képei: „*Bandika a béke bíró*”, pompás vígjáték. — „*Ezüsthold*” a törzsfőnök leánya, rendkívül érdekes Indián harcászati kép, mely föltétlen legjobban fog tetszeni a gyerekeknek. Azután gyönyörű képek lesznek még a *Zsiráf vadászata*. — Az idei Nizzai Carnevárról készült helyszíni felvétel. Bámulatot fognak kelteni a „*The Marló*” légtornászok csodás mutatványai. Kedves látványt fog nyújtani „*Az anyaszeretet ösztöne a szárnyasoknál*” című ismeretterjesztő kép. Na azután legjobban fognak nevetni a pompás kacagató képeknél, melyből lesz három négy is — köztük *Bandi* és egy remek *Móric* kép. A múlt szombaton is remek előadás volt! de ez is lesz olyan jó! Különben az *Uranus* előadásai kifogástalanok és elsőrangúak minden tekintetben.

* „*A Nyomorultak*”. Hírül adtuk annak idején, hogy az *Uranus* színház *Hugó Victor* halhatatlan remekművét a *Nyomorultak* a közönség általános óhajára közkívánatra immár ötödször, de ezúttal végleg utoljára március hó 6 és 7-én fogja bemutatni.

Készülnek a nagysztrájkra

Katonai intézkedések, mozgó mentőállomások felfüggesztett vasárnapi munkaszünet.

— Fővárosi tudósítónk telefonjelentése. —

Az általános sztrájk elkezdődése már csak napok kérdése. A főváros munkásságának vezetőemberei tegnap este értekezletre gyűltek össze, hogy a nagy sztrájk kezdőnapjára nézve döntsenek. Az ülés a késő éji órákig tartott, jelentést nem adtak még ki róla, azonban biztosra vehető, hogy a nagy sztrájk kezdetét **hétfőre mondták ki**.

Mindenki hétfőre várja a sztrájk kitörését. Erre vall az a körülmény, hogy a belügyminiszter tegnap rendeletet adott ki, melyben **vasárnapra beszüntette a munkaszünetet**, hogy a lakosság ezen a napon is szerezhesen be élelmiszereket az általános sztrájk beköszöntése előtt.

A budapesti rendőrségen tegnap nagy előtanácskozás volt, melyen a katonai tőrparancsnok is részt vett. Ezen az értekezleten a fővárost hat katonai kerületre osztották fel s ezekben a kerületekben 50 ezer katona, csendőr és rendőr szétszórását határozták el. Azért készültek elő ily nagyarányu akcióra, mert valószínű, hogy a fővárosban **ostromállapot is fognak kihirdetni**.

A budapesti városházán bizottsági tanácskozást tartottak, melyen elhatározták, hogy minden főbb utvonalon mozgó mentő állomásokat szerveznek, a kórházakban pedig szaporítják az ágyak számát, hogy az esetleges tüntetések sebesülteit idejekorán ápolás alá lehessen venni.

Ezek a rendkívüli intézkedések történtek meg eddig a nagy sztrájk megkezdése előtt s valószínű, hogy a közeli napokban még több ily lázas és sürgős intézkedés borítja rá az ország közönségére az eikerülhetlen nagy sztrájk előrevetett árnyékát.

Legujabb.

— Fővárosi tudósítónk telefonjelentése. —

Delcassé Berlinben.

(*Berlin*). Több lap közlése szerint Delcassé Pétervárra utaztában Berlinben több napra megszakítja útját s látogatásokat tesz. Ezek a látogatások is azt fogják demonstrálni, hogy Delcassét nem német-ellenes tendenciák állították a pétervári francia nagykövetség élére.

Távozó osztrák-magyar nagykövet.

(*Bécs*). Thurn-Valsassina gróf pétervári nagykövet felmentését kérte, mert az orosz klíma ártalmas az egészségére. Valószínű, hogy a nagykövet távozásának komoly külpolitikai okai vannak.

Nem lesz leszerelés.

(*Bécs*). Itteni diplomáciai körökben korainak tartják azt a híresztelést, hogy az osztrák-magyar kormány legközelebb megszünteti a rendkívüli katonai intézkedéseket. — Félhivatalosan azt jelentik, hogy a közeljövőben csak az északi állomáshelyekről fognak nagyobb számban tartalékosokat szabadságotolni, míg a déli vidékekről csak az albán kérdés végleges megoldása után történhetnek szabadságolások.

Szerb agitáció.

(*Belgrád*). A szerb kormány a rendelkezésre álló lapokban újra hangulatot akar kelteni a monarchiával való jóviszony ellen. Allitóltag Pasics áll az agitáció élén.

A nagyhatalmak közvetítésére.

(*Berlin*). A külügyi hivatalban valótlannak mondják azokat a híreket, mintha Németország és Oroszország a hatalmaktól mandatumot kapott volna a román-bolgár közvetítésre. Ez idő szerint a tárgyalások még folyamatban vannak a hatalmak között. Egyelőre a londoni reunió előtt van a közvetítés ügye, nincs kizárva azonban annak a lehetősége sem, hogy a tárgyalások későbbi stádiumban Pétervárra teszik át a tanácskozások színhelyét.

Mit mond a külügy miniszterium lapja?

(*Bécs*). A *Fremdenblatt* konstatálja, hogy a Balkán-válság négy hónap óta tart és megjegyzi, hogy az utóbbi napok nyilvánvalóan bizonyos megkönnyebbülést teremtettek a nemzetközi helyzetben. A mivel kapcsolatban idézi a lap az orosz miniszterelnöknek egy osztrák publicista előtt tett nyilatkozatát és az osztrák miniszterelnöknek tegnap mondott szavait. A lap hangoztatja, hogy a két illetékes helyről jött nyilatkozat bizonyára nem fogja hatását eltéveszteni, meg fogja erősíteni a bizodalmat, amelyet a nagyhatalmaknak az európai béke föntartására irányuló törekvése keltett, valamint az államférfiaknak szüntelen tevékenysége az ellentétek elintézése és a fikciók kiküszöbölése érdekében, a mennyiben ez egyáltalában összeegyeztethető a fontosabb érdekek védelmével.

A két miniszterelnök természetesen a konkrét vitás kérdéstről semmiféle nyilatkozatot nem tehetett és arra kellett szorítkozniok, hogy

kifejazzék reményüket és óhajtasukat valamennyi vitás kérdés megoldására nézve. A lap konstatálja, hogy mind a hadviselő felek között, mind a román-bolgár vitakérdésben az ellentétek eloszlátása eddig nem történt meg. Majd így folytatja a lap:

A fontos problémákhoz, a melyek megoldatlanul maradnak, hozzájárul még az albán kérdés. Az önálló albán-kérdés határaitól megegyezés egyáltalában nem jött létre. Sőt éppen ennél a kérdésnél még tetemes a nézeteltérés. Az ellentétek áthidalása abból az okból is nagy nehézségekkel találkozik, mert az osztrák és magyar monarchia ugyanebben a kérdésben, valamint az albán program megoldásával összefüggő többi kérdésekben a nélkül is igen sok tanujelét nyújtotta már előzékenységének.

Világosan és józanul kell nézni a tényeket, — mondja a továbbá a lap — ha a valóságnak megfelelő képet akarunk nyerni a jelenlegi nemzetközi helyzetről. Ezzel kapcsolatban a békeakarást, a mely az orosz és osztrák miniszterelnök nyilatkozatában kifejezésre jut, nem szabad ignorálni, mert az alkalmas arra, hogy megnyugtató hatást gyakoroljon és tápot adjon annak a reménynek, hogy a mostani válság további komplikációi nélkül fog elvonulni.

Aknarobbanás áldozatai. 60 ember halála.

(Oviedo.) A kormányzóhoz Gionból érkezett jelentések szerint aknarobbanás következtében a kikötőben hatvan ember az életét vesztette.

Vilmos császár Pétervárot.

(Bécs.) Egy moszkvai lap jelenti, hogy Vilmos császár a Romanov-dinasztia háromszáz éves jubileuma alkalmából március 6-án Pétervárra érkezik.

Az albán-kérdés.

(London) Jól értesült körökben nem hiszik, hogy a nagyköveti reüniónak holnapi ülése meg fogja hozni az osztrák és magyar és orosz ellentét megoldását az albán-kérdés tekintetében. Nagyon meg lesznek elégedve, ha a hatalmak meg fognak egyezni az angol Parlament második ülészakájának megnyitásáig, tehát körülbelül március második hetéig. A holnapi nagyköveti reünio főleg a Románia és Bulgária között való közvetítéssel fog foglalkozni.

Szerb vélemény.

(Belgrád) A békekötés lehetőségét itt kedvezően fogadják, azonban alig biznak benne. Mivel Szerbia és Bulgária is hadikárpótlást kér. Szerbiában most egy külön bizottság foglalkozik a kárpótlás összegének megállapításával. A summa eddig a háromszáz milliót is meghaladja. — A hadikárpótlás összege egyenlő lenne azzal az összeg-

gel, a melyet Szerbia mint államkölcsonnt az elfoglalt területre vonatkozóan átvenni köteles. Törökország azonban mindeddig nem hajlandó a hadikárpótlás elvét elfogadni.

Nem megy Pasics Bertholdhoz.

(Belgrád.) Az a híresztelés, hogy Pasics szerb miniszterelnök Bécsbe megy, hogy Berthold gróf közös külügyminiszterrel a fennálló ellentéteket elintézzék, nem felel meg a valóságnak. A kormányhoz közelálló Balkán ma kijelenti, hogy Pasicsnak nincsen szándékában, hogy Bécsbe menjen és oda nem is fog menni.

Március elsején.

(Prága) A Narodni Liszt jól értesült forrásból közli, hogy a tartalékosokat március 1-én fogják visszahívni. Ugyanekkor Oroszországban is elbocsátják a tartalékosokat. A két állam között egyezség jött létre, hogy a tartalékosokat egy és ugyanazon a napon fogják elbocsátani. Az idézett lap jelenti továbbá, hogy a kabinet főnöke tegnapi nyilatkozatát a német képviselővel szemben csak Berchtold gróf külügyminiszterrel telefonbeszélgetés után tette meg.

Németország engesztelő szándéka.

(Páris) A Journal jelenti Pétervárról, hogy Purlalé gróf német nagykövet Szaszanov külügyminiszter által való fogadtatásánál kijelentette a külügyminiszternek, hogy Németországot ezentul is, mint eddig, engesztelő szándék lelekesíti és Németország arra törekszik, hogy az Ausztria és Magyarország s Oroszország közötti nagyobb ellentétek mellőzését elősegítse.

Törvénykezés.

— § Megrágalmazott vasuti ellenőr. Laudermann Miksa ungvári szállító a múlt év március havában a debreceni üzletvezetőséghez beadványt intézett, amelyben súlyos vádakkal illette Scheller Artur máv. ellenőrt. Többek között azt állította a szállító, hogy Scheller egyes cégeknek a díj fizetése nélkül kiadja az érkezett árukat, az elveszett tárgyakat elpalástolja, fekbékeket szabálytalanul felszámít. A vizsgálat során megállapítást nyert a vádak alaptalansága. Miután az ellenőr az állam szolgálatában áll, az ügyesség hivatalból üldözendő rágalmasz vétsége miatt eljárást indított Laudermann ellen. — Tegnap tartotta meg ez ügyben a fő tárgyalást a debreceni törvényszék büntetőbírósa. A tanúk vallomásából kitűnt, hogy a szállító veszedelmes természetű s összeférhetetlen. — A bizonyítási eljárás után a bíróság 2 napi fogházra és 60 korona pénzbüntetésre ítélte Laudermann Miksát, aki az ítéletet megfélebbezte.

Felelős szerkesztő: HAJDU SÁNDOR.

REGÉNY.

A csodálatos herceg.

— Olasz regény. —

Egy kicsit keserves lesz ugyan a feleség élete, gondolá az anya, de nem olyan nagy a veszedelem, ha csakugyan az angol leányt vezetni oltárhoz. Az angolok nem rajongó természetűek, nem érzékenyek, higgadt, flegmatikus és természetől komoly teremtmények, kiknél, ha már egy kis boldogtalanság fennforog, nem sokat határoz, hogy az kisebb, vagy nagyobb-e. De ugyan mi jutott eszébe Orazionak, hogy három unalmas hosszú hétre Vallombrosoba kívánja őket meghivatni?

A hercegné megpróbálta lebeszélni fiát arról a tervéről, azzal érvelve, hogy milyen unalmas hely Vallombroso, nincs rajta semmi olyan, ami egy fiatal leánynak tetszenék és hogy Honora épp úgy mint Lady Éva, halálra fognak ott unatkozni. Orazio azonban jóízűn nevetett és azt mondta, hogy Lady Éva kész lenne három hónapot eltölteni akár a Vezuv tetején, ha őt ott találná. Különbö is miután kedves anyja maga tanácsolta neki, hogy Miss Deringet válassza hitveséül, el kellene ragadtatva lenni, hogy alkalmat nyújthat nekik az együttlétre és a közelebbi megismerkedésre. Azután, tevé hozzá érvelése után Orazio azon a fagyos, dermedő hangon, melyet anyja nagyon is jól ismert — ők most már minden esetben el fognak jönni, miért is kéri az édes anyját, hívja meg őket.

Ennek folytán történt tehát, hogy midőn Porsenna hercegné egy délutáni látogatás alkalmával találkozott Lady Évával, kiválóan szeretetreméltó szívéllyel meghívta őt, hogy Honorával együtt szerencsétlenség hosszabb tartózkodásra Vallombrosában. Elképzelhető, hogy Lady Éva milyen izgatottan repült a meghívás után haza, elragadtatva ölelte meg leányát és rendkívül sértve érezte magát, hogy a hallgatag bánatos tekintetű Honora nem érdeklődött az ő boldogságban uszó jó kedvének oka iránt.

Meg kell említeni, hogy Lady Éva addig a percig még soha se említette Honorának fellegős reményeit. A legutóbbi kínos és kellemetlen eset után Geraldal, óvakodott a legkisebb gondolattal is elárulni leánya előtt, hogy egy egészen más kéroót óhajt vele elfogadtatni. Valami sajátságos érzés, bizonyos kiolthatatlan visszaemlékezés arra, hogy miként doboghat egy tizenhét esztendő szív, mostanáig hallgatásra készteté. Attól is tartott, hogy a dacot felkelve, örök időkre megszilárdíthatná a Gerald iránti ábrándos szerelmet Honora fogékony szívében. Az említett este azonban diadalmas felhevülésében csaknem elárulta magát. Meg volt győződve, hogy Porsenna herceg szándékához többé legkisebb kétség se férhet. Legnehezebb, de legfontosabb feladat most már csak az lehetett, hogy Honora kezének ünnepélyes megkérését elodázza mindaddig, míg a fiatal leány belefáradt a Gerald utáni busulásba, akkor aztán természetesen egész sorozata az új érdekességnek, új ábrándoknak és új, eddig ismeretlen ambícióknak fogja betölteni az irt. A fiatalság és jólét, a pompa és ünnepeltetés s az irigyelt elsőség kilátásának dagálya magával fogja ragadni az ábrándok kis hajóját a magas, fényes révbe és akkor ki fog visszaemlékezni az Océán zátonyaira, melyen az első szerelem szép álmai hajótörést szenvedtek?

(Folyt. köv.)

TUBERIN

ÖRKENYELŐ

Siessen addig, míg nem késő egészségét visszaszerezni!

Egy jelentéktelennek látszó meghűlés az összes légzőszervek legkülönbözőbb megbetegedését vonhatja maga után. Igyekszünk idejeürán elejét venni a bajnak, mert a könnyelmű elhanyagolás sokszor végzetesé válhat. A meghűléstől eredő köhögés, rekedtség, megfázás, nehézlégzés és a légzőszervek hirtelen megbetegedéseinek kitűnően bevált az orvosi előkelőség által javasolt **TUBERIN** Mindenütt kapható. Egy üveg ára 2 korona 50 fillér egy nagy üveg ára 5 korona. Postán legkevesebb 3 üveg rendelhető meg utánvétellel az egyedüli főraktárból:

Diana-gyógyszerár, Budapest, Károly-körút 5. szám

Nincs többé drágaság!!

Megtörte az alanti cég árjegyzéke

1 méter selyem poupelin	K 4:40-től
1 " dupla széles maderia	K 1:60 "
1 " szimpla " "	" —.90 "
1 " valódi angol zephir	" —.98 "
1 " dupla széles grenadin	" 1:50 "
1 m. 140 cm. angol costum kelme	2:80 "
Gyönyörű francia fűzők	K 1:80 "
Tiszta selyem harisnyák	K 3:50 "

Tiszta vászon ajour zsebkendők, Férfi és női, gyermek fehéreneműek, harisnyák. Pongyola, Blus és Gyermekruha különlegességek minden nagyságban. Kézi táskák, selyem és tüll schálkendők, vásznak, schiffonok, 3 drb önkötős selyem nyakkendő 2.— kor. 1 mrg himző selyem 5 fillér.

Állandó alkalmi árak!

Reichmann

divatáruháza

Royal-szállodával szemben. Piacz-utca 85. szám.

Irodai cikkek ☐
Üzleti könyvek ☐
Nyomdai munkák

szükségleténél forduljon bizalommal

Thaisz Arthur

céghez, Bika-szálloda mellett.
::: Telefon 223. szám. :::

Herkules

tűzifatelep

(özv. Tóth Istvánné)

Debreczen, Ferenc József-ut 10 sz.
Telefon 10—50.

Legolcsóbb tűzifa bevásárlási forrás!!

1 mázsa fa 2 kor. 20 fill.

Fuvaros mindig kapható a telepen.

Aprított száraz tűzifa } 10 Mm. 27 kor.
házhoz szállítva és }
fáskamrába hordva } 5 Mm. 14 kor.

Sürgöny! ☐ ☐ Sürgöny!

Figyelem!

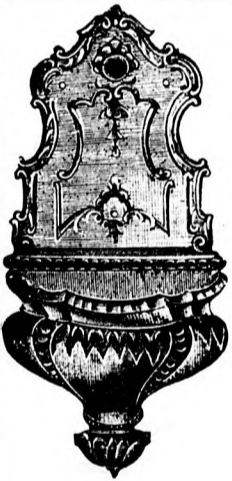
A mai rossz pénzviszonyok mellett is
módomban van

Egy millió koronát szétosztani

földbirtokokra, adok 75%-ot a birtok értékére, amortizációs kölcsönt 6%-os tőke kamat törlesztésre. Akik erre reflektálnak, azok 8 napon belül jelentkezzenek Piacz-utca 52. szám alatti irodámban (az udvarban). Tisztelettel

Weinberger Izidor

bankiroda.

VIZVEZETÉK, FÜRDŐK,

angol closetek berendezése, központi fűtés, csatornázás, szelöltetés és porszívó berendezések készítése, kutak, szivattyúk

szerelése és javítása. Szolid, pontos munka.

☐☐ Tervek és költségvetések díjtalanok. ☐☐

ÁCS SÁNDOR

műszaki vállalata

Debreczen. Iroda és raktárak: Teleky-u. 9. szám.

Telefon: 1008. sz.

Apró hirdetések.

Az apróhirdetések között minden egyes szó 5 fillér, vastagabb betűből szedett szó pedig 10 fillér.

Ajánlat.

Egy fűszerüzlet berendezés nagyon olcsón eladó. Czim a kiadóba.

Legszebben mos és vasal gallérokat, kézelőket, férfi és női fehérneműeket, menyasszonyi kelengyékét, függönyöket és mindenemű fehérneműeket clormentesen WEISZ MÓR, Török Bálint-u. 2. sz. 500

Modern

új szalon garnitúra, tükör, előszoba fal jutányosan eladó. Varga-u. 19.

Valódi édes nemes szegedi paprika különleges-ségek óriási raktára LINDENFELD J. JENŐ fűszer-, gyarmatáru nagykereskedésében, Pénzügyi palota. Telefon 79. 199

Egy rotációs nyomdai gép teljes felszereléssel olcsón eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Korai keltésű gyönyörű szép 1912-es **sárga Orpington kakas**

:- jutányosan megvehető :-
Debreczen, Csígekert-utca 19. sz.

Olcsón eladó a Thaly Kálmán-u. 7. számú szép új ház. Értekezhetni ugyanott a tulajdonossal.

Tisztavérű, aranysárga **Orpington tyuktojás** kapható darabonként 50—60 fillérért a **Fajbaromfi telepen** Debreczen, Csígekert-utca 19. sz.

Krámer Józsefné hölgyfodrászterme Piacz-u. 58. Modern hajbetétek, hajpótlékok, fejdíszek állandóan raktáron. Telefon 9—15. 502

Angol, francia szabás tanulást a legújabb és legdivatosabb módszer szerint tanítok 10 koronáért.

Egy szoba, konyha kiadó azonnal Csígekert-u. 19. sz.

Adria és Emke levélpapírok

kizárólag elsőrendű hazai gyártmányok.

Kapható minden papírkereskedésben.

RIGLER JÓZSEF EDE

papírneműgyár részvénytársaság gyártmányai

Budapest

Hirdessen a

„Debreczeni Nagy Újságban“

biztos eredményre vezet.

Debreceni Rézműves

és

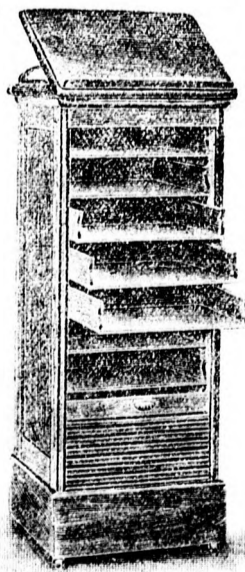
Kutfurrási Vállalat

Debreczen, Arany János-utca 13.

Készít mindennemű rézből készült dombormű munkát rajz szerinti kivitelben; továbbá gyárt rézüstököt, rézedényeket és fürdőkályhákat, melyeknek javítását szakszerűen és jutányos árak mellett kávéházi eszközl. — **Elvállal** konyha berendezéseket, szeszgyári munkákat; valamint jóvizű kutak furását, szivattyu felszereléseket, tömeg kovácsolását, iató vasvályu, timár- és szappanfőző üstök vasból való készítését. — **Raktáron tart** rézüstököt, üstházakat és mosófazékakat. **Ócska rezet** napi árban vesz. Czinezés (ónozás) hetenként egyszer. Vidéki megrendelést gyorsan és pontosan teljesít.

TANULÓK FELVÉTELNEK.

Redőnyös iromány szekrény.

Ára: 90 korona.

Felállítható íróaljazattal, 9 angol fiókkal.

Magassága . . 150 centiméter
Szélessége . . 50 centiméter
Mélyisége . . . 45 centiméter

Modern
amerikai
: irodal :
butorok.

Thaisz Arthur

:: papírnemű nagyáruháza ::

Debreczen, Piacz-u. 7.

Telefon: 223. Telefon: 223.

Kiadó

február hó 1-től Batthyányi-utca 17. számú házban modern utcai és udvari földszintes

4—5 szobás uri lakás

mindennemű mellékhelyiséggel.

Elegáns garzon lakás

2 szoba, fürdő szoba kiadó Batthyányi-utca 17. Értekezhetni ugyanott.

Házvevők figyelmébe!

Minden házvevőnek saját érdeke, hogy ezen ház iránt érdeklődjön.

Eladó sarok modern ház

Csapó-u. 52. szám.

80 méter Kölcsey-utczára és 25 méter Csapó-utczára front telekkel.

Hogy a Csapó-utca Debreczennek legforgalmasabb utcája, azt mindenki tudja, még pedig a legszebb és a legforgalmasabb helyén van ez a szép és modern épület, egy igen jó menetelű fűszer és csemege-üzlettel, korlátolt italmérséi és trafik engedélylyel.

1911. évben már ezt a házat 80,000 koronáért kérték és nem adtam oda, de most más vállalat miatt 65,000 koronáért oda adom, előnyös bankteher, kevés pénzzel megvehető.